

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)

**IV Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”**

6-7 квітня 2022 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 квітня 2022 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 6-7 квітня 2022 р.). – Мукачево: МДУ, 2022. – 272 с.

***Відповідальний за випуск:** ФЕЄР Оксана – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму, відповідальна за наукову роботу кафедри.*

***Технічний редактор:** ТОВТ Тетяна – к.е.н., доцент.*

У збірнику тез за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>

© Мукачівський державний університет, 2022
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Herstsovska N., Pynzenyk K. The means of reaching the desirable effect of advertisement through expressiveness	10
Porovych O., Kupriyenko I. Development of tourism in Ukraine in the conditions of european integration	12
Porovych O., Rusyn O., Kupriyenko I. Problems of tourism in Ukraine in the conditions of european integration	13
Pugachevska K., Dzhunkovska K. Determinants of international trade during pandemic	14
Бочко О.І., Застулка І.-О. Ю. Переваги діджиталізації при формуванні земельних відносин	16
Бочко О.Ю., Кузяк В.В. Діджитал маркетинг в умовах війни	18
Братюк В.П. Сучасні реалії в Україні та страховий ринок	19
Гладинець Н.Ю., Козар Я.В. Економіка України під час війни	21
Кампов Н.С., Касинець О.В. Організаційно-правові засади розвитку сільського зеленого туризму в Україні	23
Карпенко Р.В. Феномен тіньової економіки та сучасні напрями його дослідження	26
Карпенко Р.В., Зибіна А.С. Стан, перспективи ринку праці України та його вплив на формування її підприємницького середовища	28
Колісник А.Я., Пасєка С.Р. Організаційно-економічні засади розвитку ділового туризму	29
Кривенко Н.В. Вплив міжнародної економічної інтеграції на економічний розвиток країн	32
Крушельницький М.В. Цифровізація в розвитку сільського господарства	34
Ксенофонтов М.М., Дуднік Л.О. Історичні аспекти еволюції державно-приватного партнерства	36
Мочан Т.М., Хроменко Д.В. Комп'ютерні загрози у контексті сучасного сприйняття їх в Україні	39
Назаренко О.С., Пасєка С.Р. Соціально-економічні засади розвитку сільського зеленого туризму в Україні	41
Патика Н.І., Булавка О.Г. Проблема добробуту та бідності сільського населення України	44
Рибіна О.І., Куліш Д.О. Ринок землі України та застосування передового досвіду	47
Смолінський В.Б. Управління діяльністю підприємств в Україні шляхом удосконалення державних механізмів	48
Стегней М.І., Волкова А.О., Мілашовська К.Й. Перепис населення в системі економічних розрахунків	51
Стегней М.І., Неймет В.В., Ковач В.В. Теоретичне підґрунтя трансформаційних процесів в умовах інклюзивного зростання	53
Феєр О.В., Черепаня Б.Р. Український бізнес в умовах війни	55
Черничко Т. В., Черничко С.Ф. Теорія ігор та її використання при формуванні заходів економічної політики	56
Чизмар І.І. Оптимізація моделей техніко-економічного розвитку підсистем кіберспорту України	59

- цікавим є те, що за показниками завантаженості бізнесу, часткою залученого персоналу, запланованими роботами на наступний тиждень та місяць, бачимо, що в Україні є представники бізнесу, що працюють в більшому обсязі, порівнюючи з довоєнним часом. Проте загалом, завантаженість бізнесу говорить про те, що переважна ж більшість компаній суттєво втратили, адже 86% бізнесу працюють з меншою завантаженістю, порівнюючи з довоєнним часом;

- в якості складнощів, що виникають в організації роботи бізнесу, половина аудиторії називають недостатність замовлень. До третини респондентів (29%) скаржаться на проблеми з логістикою;

- в якості допомоги від уряду 37% аудиторії очікують на податковій канікули. Серед інших згадок – допомога з організацією логістики, доступ до здешевлених фінансів, просування продукції та збереження ключових співробітників від від'їзду за кордон, військової служби;

- складні часи бізнесу істотно відображаються і на фінансовій підтримці працівників та постачальників – 3-5% бізнесу виплачують порівняно більші виплати, 14-19% виконують виплати на довоєнному рівні. Інші бізнеси або знизили частку виплат, або припинили взагалі – 39% не виплачують заробітну плату, і 29% - не виплачують постачальникам.

Бізнес має виступати опорою країни на економічному фронті. Однозначно про повернення до показників довоєнного періоду зовсім скоро мова не йде, проте необхідно продовжувати роботу, там де є можливість для поповнення бюджету країни, забезпечення зайнятості.

Список використаних джерел:

1. *Війна.* Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0>
2. *Європейська бізнес асоціація.* URL: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analytika/>
3. *Відродження українського бізнесу в умовах війни: аналітика за 2 місяці* URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14850>
4. *Діагностування стану українського бізнесу під час повномасштабної війни росії з Україною.* URL: https://gradus.app/documents/188/BusinessInWar_Gradus_KSE_Report_30032022_ua.pdf

УДК 321

ЧЕРНИЧКО Т.В.

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки та фінансів,

Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна,

ЧЕРНИЧКО С.Ф.

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри товарознавства та комерційної діяльності,

Ужгородський торговельно-економічний університет КНТЕУ, м. Ужгород, Україна

ТЕОРІЯ ІГОР ТА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ ПРИ ФОРМУВАННІ ЗАХОДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Глобалізація економічних процесів, інтенсифікація економіко-соціальної взаємодії, залежність економічних, політичних та соціальних процесів на рівні макроекономічних систем в сучасному світі не дають в повній мірі об'єктивно прогнозувати напрямки розвитку сучасного економічного середовища.

Невизначеність та багатовекторність є головною ознакою сучасної економічної системи, як на макроекономічному, так і на мікроекономічному рівнях. Прийняття любых регуляторних управлінських рішень в умовах невизначеності завжди підпадає під ризик. Особливо наглядно це проявляється в умовах, коли до прийняття рішення долучається значна кількість учасників, що є характерним для демократичних суспільств. Досить часто короткострокові та довгострокові інтереси, вихідні умови прийняття відповідних управлінських рішень, різноманітні бюрократичні перепони, необхідність узгодження та переузгодження рішень в умовах невизначеності є характерною ознакою світової економічної політики. В таких ситуаціях доцільно використовувати методологічний апарат теорії ігор.

Теорія ігор – розділ прикладної математики, точніше – дослідження операцій, який використовується в соціальних науках (найбільше в економіці), біології, політичних науках, комп'ютерних науках (головним чином для штучного інтелекту) і філософії. Теорія ігор намагається математично зафіксувати поведінку в стратегічних ситуаціях, в яких успіх суб'єкта, що робить вибір, залежить від вибору інших учасників.

Моментом зародження теорії ігор, а саме її науковим обґрунтуванням, варто вважати публікацію відомої монографії Джона фон Неймана та Оскара Моргенштерна «Теорія ігор та економічна поведінка» (1994 рік), яка здійснила революційний злам в науці.

Автори розробили формалізовані моделі поведінки людини у процесі прийняття рішень і довели, що принцип максимізації очікуваної корисності є критерієм раціональності прийнятих рішень [1].

Отже, теорія ігор – це математична теорія аналізу стратегічної поведінки (взаємодії сторін), яка широко використовується в суспільних науках, і пояснює логіку раціональної поведінки індивідуумів в умовах конфлікту інтересів.

Основні принципи теорії ігор, які потрібно враховувати при прийнятті управлінських рішень в умовах невизначеності є (рис. 1):

- симетричність або асиметричність середовища: симетричне середовище передбачає єдність цілей та параметрів прийняття економічних рішень; асиметричність середовища – відкрите або приховане протистояння при визначенні цілей, зацікавленість кожної зі сторін у власних цілях та методах їх досягнення;

- ідеальна або недосконала інформація – ідеальна інформаційна гра відноситься до середовища, в якому кожен гравець може бачити ходи іншого гравця; недосконалі інформаційні ігри є більш розповсюджений варіант формування інформаційних потоків у сучасному середовищі, в якому ходи кожного гравця приховані від інших гравців;

- кооперативні або некооперативні інтереси – спільне ігрове середовище – це середовище, в якому різні учасники можуть створювати альянси, щоб максимізувати кінцевий результат (договірні переговори часто моделюються як кооперативні ігри); некооперативні сценарії описують середовище, в якому гравцям заборонено створювати альянси;

- одночасність або послідовність – одночасні ігри представляють собою сценарії, в яких обидва гравці можуть виконувати одночасні дії; послідовна гра відбувається в середовищі, в якій кожен гравець має інформацію про попередні дії іншого гравця;

- нульова сума або ненульова сума – гра з нульовою сумою відноситься до сценарію, в якому виграш або один гравець завжди перетворюються на програш для інших гравців; ігри з ненульовою сумою часто зустрічаються в сценаріях, коли кілька гравців можуть отримати вигоду від дій одного гравця.

Рис. 1. Основні принципи теорії ігор

Враховуючи вищевикладене, сформовано висновок, що при формуванні заходів економічної політики на рівні держави доцільно застосовувати інструментарій «теорія ігор».

Практичне застосування такої методики дозволить вирішити ряд існуючих проблемних питань у напрямі сучасного, новітнього розвитку країни. Це допоможе створити дієві інструменти для стабільного розвитку національної економіки; забезпечить стійку макроекономічну позицію; дозволить зменшити економічну, технологічну та виробничу залежність держави, знизити рівень інфляції, скоротити ресурсну заборгованість країни, збільшити імпорт, зменшити експорт; сприятиме розвитку міжнародних ділових відносин, залученню іноземних інвестицій; допоможе знизити рівень корупції та вплив її негативних наслідків на економіку, зменшити розрив у фінансовому рівні забезпечення серед населення країни; забезпечить збалансованість бюджету, скорочення дефіцит бюджету; сприятиме збільшенню податкових надходжень до бюджету; дозволить забезпечити конкурентоспроможність країни та її стійкість до дестабілізуючих чинників.

Список використаних джерел:

1. Нейман Дж., Моргенштерн О. *Теория игр и экономическое поведение*. Монография. М.: Наука, 1970. 708 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1iN27YOs2lWsVnIrHdvDu87LNSSwNeM0d/view>.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>